

tako bogoskrunski rop. Nič, popolnoma nič. Laška je dandanes revna nad vso mero in ljudstvo sem ter tje res strada, da je groza. Gmotni polom je neizogiben. Ropanje se sedaj krvavo mašuje. Toraj: ne delaj cerki krivice! Nadalje. Laške vlade so pahnile vero iz šole, pouk je brezverski, proti veri se je hujskalo na vsakojaki način; bogotajstvo in nravno pohujšanje, upor proti cerkveni oblasti in zasramovanje vsega, kar je vernemu srcu drago in sveto, to vse se je širilo in oznanjevalo pod vladnim varstvom in z vladnim natolcevanjem. Sedaj pa zori peklenski sad one setve, sedaj pa naj kroti vlada strasti, kojih strahovit plamen je sama vnela; v krvi in pepelu mora ugonabljeti prekucijo, koja je sama prouzročila. Večno resnična je trditev, da je ljudstvo brez vere in brez npravosti razdivjana tolpa, nevarna cerkvi in državi. Toraj: ne jemljite ljudstva vere in ne pohujšajte ga. Vsak greh v tem oziru se bo neusmiljeno maščeval. M.

Naša deželna uprava.

(Govor č. g. poslanca Žičkarja v deželnem zboru.)

Oglasil sem se k besedi pri razpravi o deželni upravi, da označim tukaj povsem upravičene želje slovenskega ljudstva. Za naše slovenske občinske zastope je kaj grenko, da ne dobé nikdar od dež. uprave štajerske, ki bi naj popolnoma jednako in nepristransko skrbela za obe v tej deželi bivajoči narodnosti, njim umljivih dopisov in rešitev. (Posl. Forcher: »Učijo se naj nemški.« Klici: »Oho!«) Človek bi vendar menil, da je samo ob sebi umljivo, da se odgovori na slovenske vloge slovenski, na nemške pa nemški, a ravno to pa se pri slovenskih vlogah ne zgodi nikdar.

Tudi slovenskim občinam dopošilja dež. odbor le nemške rešitve. Znano vam je, da je od 1.200.000 prebivalcev Štajerske okoli ena tretjina, t. j. čez 400.000 slovenska, ki so tedaj tudi deželni otroci.

Toda ž njimi se ne ravna kot deželnimi otroci, temveč kot pastorki. (Veselost.) V dno duše me je zabolelo, ko dobim pred nekimi leti v roko nek dopis, (Posl. Walz: »Ki je bil nemški,«) v katerem grozi deželni odbor nekemu popolnoma slovenskemu županu — ga lahko imenujem — s kaznijo od 100 gl. (Klici: »Imenujte ga!«) ime mi je znano, bil je to župan občine Ljubnica, če ne odgovori v desetih dneh na nemški dopis deželnemu odboru. (Posl. Forcher: »Prav je bilo!«) Podpisal je tisti dopis deželni glavar Wurmbrand. Upam, da se sedaj kaj tako ne-

zaslišanega in prisilnega za Slovence ne bo nikakor več pripetilo.

V kolike zadrege pridejo pri takem ravnanju slovenski župani! Ne umejo nemških dopisov (Posl. Fürst: »Ker nočejo!«), morejo tedaj okoli romati in povpraševati nemške pismouke (Posl. dr. Dečko: »In farizeje!«), kaj neki pomeni neumljiva stvar. Ubogi možje se morajo zanašati na to, kar se jim raztolmači, (Klici: »Ubožci!«) in podpišejo potem akte, a nikakor niso prepričani, da bi bil to pravi odgovor na dopis deželnega odbora.

Morda bi mi kdo oporekal, da zahteva jednakomernost v knjigo- in poslovodstvu deželne uprave, da se samo v jednom, v nemškem jeziku posluje pri deželni upravi. Pripoznam, da je vsekako bolj zložno, če se samo nemški posluje. Toda ni ljudstvo tukaj radi uradnikov, nego uradniki zavoljo ljudstva. (Posl. Vošnjak: »Tako je!«) Če je tedaj tretjina deželnega prebivalstva slovenska, bi bilo vendar povsem samo ob sebi umljivo, da se za to tretjino posluje slovenski.

Na Kranjskem je poleg 400.000 Slovencev okoli 20.000 Nemcev. Mislim, da bi bilo tudi prijetneje za kranjski deželni odbor, če bi pri velikanski slovenski večini z občinami le slovenski posloval. Toda tega ne stori, nobena nemška kranjska občina se ne more o tem pritoževati; z Nemci se nemški, s Slovenci pa slovenski posluje. Kakšen krik bi pač nastal ne le v Avstriji, temveč tudi preko njenih črnozoltih mej, če bi se drznili kranjski deželni odbor nemškim občinam slovenski dopisovati! In vendar bi bilo to bolj upravičeno, kakor da štajerski deželni odbor slov. občinam nemški dopisuje.

Kaj pa je nasledak takšnega ravnanja vis. dež. odbora? Noben drug, nego da odbor slovensko prebivalstvo vedno bolj draži in ga peha od sebe; noben drug, nego da vedno glasneje zveni klic: »Gradeč je za Slovence le mačeha!«

Ko je bila uradna statistika glede ljudskega štetja l. 1890 sestavljena, ponemčila so se v njej vsa krajevna imena Spodnje Štajerske. Kolika ironija! Vi se pritožujete, — gospodje, in sicer po pravici, kako dandanes Vašo narodnost Ogri pomadžarujejo. Tudi mi tožimo, kolika nečuvena sila se tam i našim rodnim bratom dela. Toda Vi, častiti gospodje bi morali prav lepo tiho biti. Kajti to, kar Madzari sedaj doma delajo, delate Vi že desetletja na Štajerskem.

Ali morda to ni nezaslišano, da so zapisana na postajah na celi progji lokalne, slavno znane železnice Poljčane-Konjice, o kateri smo danes dopoldne obravnavali, samo nemška imena, ki jih niti domačini ne umejo?

Gospoda moja! Kdo pa pozna Plankenstein, kdo Gattersdorf itd.? Ljudstvo ve samo za Zbelovo in Dražnjaves, toda ta slovenska imena niso nikjer zapisana, tudi sprevodnik jih ne sme klicati.

Kako, ali rabijo to železnico samo Nemci? Ali ni tudi zidana za Slovence, ali plačujejo morda letni primanjkljaj samo Nemci? Dobro tedaj! Ako hočejo Nemci sami plačevati letni primanjkljaj od kakih 10.000 gl. pri tej železnici, podarimo jim jo z veseljem. (Posl. dr. Portugal: »Hvala lepa!« Veselost.) Povedalo se mi je, da so ravno tiste razmere gledé postajnih imen kakor pri tej izvrstni železnici Poljčane-Konjice, tudi pri šaleški Celje-Velenje. In kolika razžalitev za slovensko ljudstvo je, da se na deželni šoli za sadje in vinorejo v Mariboru Slovenci poučujejo le v nemškem jeziku. (Stallner: »Boga naj zahvalijo!«)

Pri tej priliki si dovoljujem, na Njeg. eksel. g. cesarskega namestnika enako se pritožiti, kakor sem se na vis. dež. odbor. Že pred leti se je ravno tukaj od vladne strani dalo zagotovilo, da bodo politična oblastva dopisovala slovenskim strankam in slovenskim občinam tudi v slovenskem jeziku. To se pa žalibog do danes ni popolnoma zvršilo. Imam v rokah dopise na čisto slov. občine iz najnovejših časov, v dokaz, da se vedno ne poznajo politična oblastva, ali vsaj nekateri njeni organi, tako mnogokrat imenovanega § 19 drž. temeljne postave.

Velezanimivo je, kako je c. kr. okrajno glavarstvo v Celju odločilo z dne 15. nov. 1897, št. 46.934 v nekem dopisu na občino Paka. Okr. glavarstvo zapove, naj občine za to skrbijo, da bodo takoj razumele dopise, pisane v katerem si bodi deželnem jeziku, in da moraja strankam v istem jeziku dopise reševati, v katerem so bili doposlani. Ta odlok mora gotovo tudi veljavo imeti za občine, v katerih se je dosedaj le nemški poslovalo. In ker se Gornja Štajerska nikakor ni izvzela (Posl. Forcher: »O, hvala lepa!«), sledi, da se tudi tam morajo slovenski dopisi razumeti in se v jeziku dopošiljatve reševati. (Veselost.) Izjema se ni storila. Vsekako je pa to-le čudno:

Občina Ljubnica je doposlala 24. nov. 1897 slovenski dopis na celjsko okr. glavarstvo, a sprejela 28. dec. 1898, št. 54.279 nemški odgovor. Glejte čudež! Ravno ta c. kr. oblast je odločila, da so slov. občine zavezane, nemške dopise nemški reševati, a samo c. kr. glavarstvo pa, ki bi vendar moralo občinam z dobrim vzgledom pot kazati, pa si domišljuje, kakor ta slučaj kaže, da ga ne veže ta odredba.

cerkveni obleki prisvetijo z debelimi svečami, za njimi prinese eden fant kadilnico s kadilom, drugi pa dvojne mašne bukve, latinske in hrvatske. Sedaj prideta č. g. župnik in kapelan, oba opravljena za slovesno sv. mašo. Ker ni bilo drugega levita, zato je bil pa belo pregrnjem naslonjač (pult) postavljen pod izvenredno lepim nebom na evangelijski strani altara.

Sv. maša se je služila v latinskem jeziku. V tem jeziku so tudi pevci in pevke še precej dobro popevali na koro. Berilo in sveti evangelij, oboje je č. g. kapelan pel v hrvatskem jeziku. Po sv. evangelijski je on odložil precej lozno dalmatiko ter se je podal na prižnico. S kratkim hrvatskim nagovorom je dobro proslavil svetega Jurija, mučenca in krščanskega junaka, zaščitnika Lovranske župnije, mesta in cerkve.

Po pridigi je oznanil g. kapelan, da drugi dan, na Markovo, bo že ob polu šestih Markova procesija, ob osmih pa pridejo prevzvišeni škof Andrej Marija Šterk iz Trsta otroke »bermat«. Ker ostanejo prevzvišeni tudi še v terek tukaj, naj se birmanci razdelijo po okolica, ki so se jim potem natančno določili. Gospod župnik so vse to pred altarjem sede poslušali. Po pridigi si je kapelan zopet oblekel svojo dalmatiko in sv. maša se je nadaljevala do konca.

Ker je pa bil ta dan praznik sv. Jurija, larnega patrona, se je po sv. maši podelil tudi sv. blagoslov s presv. Rešnjem Telesom, ki doslej še ni bilo izpostavljeno. V ta namen se je prižgalo doslej še temnih 20 sveč in se je zapela posebna molitev na čast presv. R. T. Po dokončani službi Božji je vsak hitel ali na svoj dom ali pa v krčmo, kakoršnih tudi v Lovrani ne manjka.

Za popoldne ob pol treh so bile označene slovesne večernice. Po teh se je zopet slovesno podelil sv. blagoslov s presv. R. T. Mladina je pa že komaj čakala konca popoldanske službe božje, ker potem se je še le začela prava »Sagra.« Veš kaj je »Sagra?« To je hrvatsko proščenje ali pa naš shod. Lovrančani pa s to besedo zaznamenujejo ples, ki se vrši ta praznik pod »vaško lipo.« Seveda v Lovrani mora tudi »lipa« imeti drugo lice. Podobna je najbolj našemu oskoržu (Zürbel) in se laški imenuje: lodogno. Sence še to leto ni mnogo dajala, pa te tudi ni bilo treba, ker se je vreme ves dan prav černo držalo. Reklo se mi pa je, da ga ni deža, ki bi mogel mladini braniti, da bi na »Sagri« ne plesala pod milim nebom.

Kako da so plesali, ti pač ne morem povedati, ker okoli plesalcev in plesalk je stalo vse polno gledalcev, kmečkega pa tudi meščanskega stanu. Ako si od daleč gledal

na plesišče, si videl samo temena vrtečih se parov, ki pa so ostajali vsak na svojem torišču. Poleg plesišča so imeli sod vina, da so si mogli žejo gasiti.

Ker na »Sagri pod lodanjo« plešejo le kmečki fantje in pomorščaki, trški in meščanski si pa morajo poiskati v mestu svoje plesišče, zato se navadno vsako leto prigodi, da se kmečki fantje potem, ko jim stariši odvedejo plesalke domu, sprimejo z meščanskimi ter si malo na glavah puščajo.

Kam da gredo godci, nisem mogel zvedeti. Po njihovi godbi soditi, gredo medvedom na ples piskat.

(Dalje prihodnjič.)

Smešnice.

Štabni zdravnik (vpraša okrevajočega vojaka v bolnici): »Ste li zadovoljen z jedjo?« — Vojak: »Sem!« — Zdravnik: »Imate li tudi dosti jedi? Ali ne dobi na pr. eden večje porcije, drugi pa manjše?« — Vojak: »Velike porcije ne dobi nobeden.«

Pijanec prišedši domov govori sam pri sebi: »No tega še sanjal nisem, da me najodličnejši gospodi tako jako spoštujejo. Vsaki se mi je danes lepo izognil in ljubeznivo nasmehljal.«

Kakor je Vam, mnogočastiti gospodje, ljub Vaš materin jezik, tako ljub je tudi slovenski slovenskim prebivalcem. Kakor se Vi pritožujete, da se Vaša narodnost na Ogrskem pomadžaruje, tako tudi mi obžalujemo kaj tacega. Nikdar in nikoli ne bo v Avstriji miru, dokler se ne vrne k temeljni resnici krščanske pravičnosti. Vse narodnosti se morajo pripoznati enakovredne. Zakaj pa? Ker so v istini jednakovredne. Vprašam dalje: Kdo mi pa jamči, da ostanejo naše človeške in narodne pravice neoskrunjene? Ne čudite se mojemu odgovoru! Vera, le sama vera varuje podložne, da se jim ne dela nasilstvo, le ona jamči nedotakljive pravice človeštva. Te pravice človeštva, na katere se i mi Slovenci sklicujemo, izhajajo iz bistvene enakosti vseh ljudij, iz skupnega odrešenja in iz skupnega smotra vseh ljudij. Le vera proizvaja zlato vez, ki veže vsa ljudstva, vse narode, vez ljubezni. Priporočujem in želim tedaj, naj vis. dež. uprava in vis. c. kr. vlada iz svojega vzvišenega stališča jednako dobrohotno skrbita za obe narodnosti lepe zelene Štajerske. (Živahna pohvala pri Slovencih.)

Avstrijsko-ogrska nagodba.

I.

Da bi nas Slovane ob steno pritisnili, razdelile so se l. 1867. dežele, podložne habsburški kroni, v dve skupini, v avstrijsko in ogrsko, češ, tukaj naj vladajo Nemci, tam Madžari. Vsaka se vlada za-se — dualizem — le troje imata skupno: 1. zunanje stvari, to je, da je država nasproti drugim nerazdeljena, 2. vojaštvo in 3. denar, kolikor ga je treba, da se pokrivajo skupni troški. Radi tega imamo v državi razven ministrov, služočih v vsaki polovici, še tri ministre, ki imajo na skrbi omenjene tri skupne stvari. Kar imata polovici skupnega, in kako je vsaki z ozirom na drugo postopati, določuje nadrobno takozvana »nagodba«, ki se pa sklepa le za deset let in se torej ima vsako deseto leto ali neizpremenjena ali izpremenjena obnoviti. Posvetovati se o njej in sklepati, kakšna naj končno obvelja, imata pravico in dolžnost delegaciji, to sta odseka obeh državnih zborov; seveda ima ta sklep vladar še potrditi.

Obnovila se je nagodba l. 1877. in 1887.; ali lani ni bilo več mogoče, našim in ogrskim zastopnikom se pogoditi, in radi tega je moral vmes poseči vladar in storiti, do česar ima v takem slučaju pravico: nagodbo je neizpremenjeno na svojo roko podaljšal za jedno leto. Ob enem pa je ogrska vlada nam zapretila, da si bode sama, t. j. brez ozira na nas uredila svoje gospodarstvo, ako se nagodba ne bode sklenila do 1. maja 1898. No, da Košutovci hrepenijo po onem trenutku, ko bi Ogrska z Avstrijsko ne imela nič več opraviti, to vemo dobro, ali ta stranka še ni tako močna, da bi ogerski vladar narekovala; onim pa, ki so v Ogrski pravi gospodarji, to je židom, se pa gotovo ne mudi tako; kajti čim dalje traja staro stanje, tim več milijonov dobé od Avstrije; in zdaj se njim zdi, da iz nas niso izsesali še zadnje kaplje krvi ter bode še vsaj nekoliko let nekaj iz nas dobiti. Grožnja je torej bila prazna; govoril je le ogerski napuh, ki ima nas za bedaste hlapčke.

Zakaj pa lani ni bilo mogoče nove nagodbe dognati? Na Madžarskem vladajo židje, in kar le hočejo, to se mora zgoditi in se tudi zgodi; hoče pa žid vedno in vedno denar ali imetek sploh; ljudstvo, ki je gotovo bolje pošteno, nima odkritosrčnih in dobrohotnih mu zastopnikov in torej ne pride do besede. Pri nas je to od zadnjih državnozbornih volitev sem hvala Bogu nekoliko drugače, le da našim poslancem, ki imajo najboljšo voljo, da ubogemu ljudstvu opomorejo, nemško liberalni, prusaški, židovski in socijalnodemokratski sovražniki delajo toliko ovir, da je bil doslej ves njih trud zaman.

Ali nagodbe z Ogrsko lani le ni bilo mogoče dognati, ker so se naši zastopniki preodločno ustavljali, da bi nas židje še dalje molzli.

Če pa ni prišlo do take nagodbe, to se pravi zopet do take, ki bi Ogrom dala pisano pravico, nas gultiti, lani, tudi letos ne bo, kajti nasprotja med Avstrijsko in Ogrsko postajajo od dne do dne huja. In zakaj? Kratko: Ker Ogrska smatra, da je Avstrija le za to na svetu, da v lastno končno pogubo služi zgolj njenim koristim, in ker to misel tira naprej, ne oziraje se na našo skrajno nevoljo in bedo, v katero nas je zavlekla. Dostojen in pošten človek se le prehitro razvadi, in bi se žid v tridesetih letih ne?

Ali nagodba se mora narediti, če država naj ne razpade. Zato je naša vlada v seji poslanske zbornice dne 20. aprila predložila podrobne predloge, tičočee se nagodbe z Ogrsko, ki se naj od naše strani sprejmejo. Te predloge je bila poprej določila z ogrsko vlado, in radi tega je tudi ta istodobno svoji zbornici predložila doslovno iste predloge, ki obsegajo velikansko število zakonov in določb, tako da bi bilo pač treba dolgotrajnega naporenega ter resnega delovanja, ako bi hotel državni zbor to prevažno, v ljudsko-gospodarsko blaginjo tako globoko segajočo stvar modro dognati.

Po vladnih predlogih sklenila naj bi se pogodba za dobo do konca leta 1907. V njej je določena vsaka najmanjša stvarica, ali jednega, ki pa je prevelike važnosti, vendar ne izreka, namreč, koliko odstotkov skupnih troškov naj v prihodnje pade na nas, koliko na Ogre. Ni se pozabilo, to bi uže ne bilo mogoče, ampak število odstotkov, ki jih ima vsaka polovica plačati, imata določiti posebna, zgolj v to svrhu izvoljena odbora in ta se doslej nista mogla zjediniti. Posvetovala se bodeta zopet in sicer skupno 5. in 6. junija na Dunaju. Doslej smo mi plačevali 70%, Ogrje le 30%. Po pravici, po strogi pravici, ki ne gleda ne sem ne tja, bi nam pripadalo le 58%, Ogrom 42. Toda Ogrje dolgo časa niso hoteli slišati, da bi tudi jeden krajcar več dajali, zdaj so uže vendar 1/2% k svojim 30 primeknili. Žid je pač žid. Skupni troški znašajo na leto čez 100 milijonov; lahko je zdaj približno izračunati, koliko smo preteklih 30 let morali židom po krivičnem v nenasitne malhe zmetati, če vzamemo le 100 milijonov, plačevali smo skoz 30 let ogrskim židom po 12 milijonov; to znaša 360 milijonov; kolika vsota bi to danes bila z obresti! Kaj pa nas še čaka, če nočemo pripustiti, da Avstrija razpade, kajti vladar sme po zakonih nagodbo le jedenkrat in sicer za jedno leto podaljšati? O ta nesrečni dualizem, ki ga je izmislil peklensko zlobno židovsko-liberalni duh, nemški in ogerski!

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Dunaj. Gospodarska zbornica je imela v pondeljek kratko zborovanje, v katerem se je razven drugih manjših predlogov rešil tudi predlog o državni podpori po kaki nesreči zadetim državljanom. — Zaradi podražanja žita je nastala na Dunaju silna draginja; kruh je skoro za polovico manjši.

Češko. V Pragi so bili zadnje nedelje zopet nemiri med socialističnimi in narodnimi delavci. Prišlo je do pretepa, in redarstvo je moralo poseči vmes. — V Pragi nameravajo sklicati shod čeških in moravskih katolikov. Volil se je že potrební pripravljali odbor, obstoječ iz 300 članov.

Moravsko. Češki in nemški delegatje, ki bivajo sedaj pri delegacijah v Budimpešti, so se pogovarjali z vlado o spravi med obema narodnostima na Moravskem. Upanje je, da se sprava doseže.

Štajersko. Doslužen minister grof Gleispach najbrž ne bo postal predsednik graškega nadsodišča, ampak dobi na Dunaju

kako drugo mesto. Hvala Bogu, Gleispach pri Slovencih ni v dobrem spominu.

Kranjsko. Zadnje dni se je vršila sodnijska obravnava zaradi nemirov, ki so jih pouzročili v Ljubljani meseca februarja nemški dijaki s svojim oholim, izzivalnim obnašanjem. Zatoženci pa so bili Slovenci, ki so bili izzivani in ne Nemci, ki so bili krivi nemirov. Bili so večinoma opravičeni, le zaradi majhnih preprirov s policijo jih je bilo par kaznovanih.

Goriško. Državna poslanca grof Coronini in dr. Gregorič sta dobila dovoljenje za zgradbo vipavske železnice. — Za laško šolo v Podgori se je naštelo le 23 otrok, in še izmed teh so samo 3 domačini, drugi pa večinoma iz Italije.

Vnanje države.

Vojska. Zadnje teden je prišlo dvakrat do bitke med Španjci in Amerikanci. V bitki pri Cardenas v havanskem zalivu se je posrečilo Španjcem po pol ure trajajočem boju, da sta se jim morali dve ameriški ladji umakniti. O drugi bitki pri San Juan na Portoriko pa se poroča, da so bili Amerikanci srečnejši. Razbili so neki vse utrdbe mesta San Juan ter pognali Španjce iz mestnih zidov. Vendar trdijo španjska poročila, da jim ni šla tako huda in da so nasprotno tudi oni Amerikancem pouzročili mnogo škode. To so le manjše bitke, odločilna bitka med španjskim in ameriškim brodomjem se vsak dan pričakuje.

Španjsko. Španjsko ministerstvo je dalo v nedeljo kraljici-vladarici ostavko. Vladarica je dosedanemu ministerskemu predsedniku Sagasti naročila, naj si sestavi novo ministerstvo. Sedaj ko se Španija vojskuje, mu nestalnost ministrov ne bo koristila.

Italijansko. Na Italijanskem vlada sedaj, ako smemo verjeti vladnim poročilom, po celi deželi mir. — Neki socijalistični italij. poslanec že dva dni prebiva v državnozbornem poslopju, ker se boji zapora. V državnozbornem poslopju pa redarji ne smejo.

Nemško. Razne stranke se že pripravljajo na bodoče državnozbornske volitve. — Govori se, da se je prijateljsko razmerje med Nemčijo in Avstrijo nekoliko ohladilo. Slovanom je to popolnoma všeč.

Francosko. V zbornico je prišlo več nadarjenih in spretnih poslancev katoliškega mišljenja. Na Francoskem so katoliki vse premalo odločni in delavni na političnem pozorišču.

Angleška. Angleška je huda, da si Rusija pridobiva na Kitajskem vedno trdnjša tla. Zato je pretil že kolonijalni minister z vojsko. No, nad Rusa se Anglež ne bo tako lahko upal.

Cerkvene zadeve.

Blagoslovljenje temeljnega kamena cerkve sv. Pankracija.

Iz Remšnička, 15. maja 1898.

Redko slovesnost je obhajala 12. velikega travna, na god svet. Pankracija, Remšniška župnija. Že rano jutraj je naznanjalo gromovito streljanje, da se pripravljajo za ta dan nekaj nenavadnega. In res ob 7. uri se je začel prijazen hribček s svojim nepopisljivo lepim razgledom, kjer stoji podružnica svet. Pankracija, od vseh strani polniti z ljudmi in ob isti uri je strel naznanil prihod mil. g. kan. dr. Ivana Križaniča, delegiranega od premilostivega kneza in škofa, da položi in blagoslovi temeljni kamen novi, obširni cerkvi. Ko sta nazadnje še prišli dve velikanski procesiji iz Arveža in Kaple z dušnimi pastirji, začel se je genljiv prizor ob 9. uri. Duhovniki, ki so vsi pri sv. Pankraciju daritev sv. maše opravili, bili so navzoči sledeči č. gg.: dr. Ivan Križanič, dekan Augustin Hecl iz Marenberga, Jaka Tajek, c. in kr. vojaški kapelan iz Maribora, Šgarc župnik iz Arveža,